

2003-10-24

Znaky: Jestliže se znaků vyskytuje málo, je málo takových jedinců – géniové, postižení... Znak je přenášený matkou, předá ho synovi.

Chromozomy:

- Ü Chromozom X – ženský
- Ü Chromozom Y – mužský

Samec: XY

Samice: XX

Geny:

Gen dominantní H

Gen recesivní (škodlivý) h

Dědičné choroby:

Hemofilie – vada zabraňující srážení krve, občas třeba jen dvojnásobná doba, někdy se však krev nesráží vůbec = k vykrvácení stačí sebemenší zranění. Je-li vada v rodině, sleduje se pohlaví již v těhotenství.

Dautonismus – barvoslepost

Příbuzenská plemenitba zvyšuje pravděpodobnost škodlivých genů = dědičných chorob

Genová výbava:

Oba geny stejné kvality – **homozygot** – dominantní (AA), recesivní (aa)

Oba geny nestejné kvality – **heterozygot** (Aa)

ZNAKY A VLASTNOSTI ZVÍŘAT:

Exteriér – souhrn vnějších znaků zvířete včetně pokryvu těla a zbarvení.

Tělesná stavba a její vztah k užitkovosti

Ü U hospodářských zvířat je sekundárním znakem

Ü U zvířat zájmových chovů je hlavním znakem

Neurčí množství ani kvalitu produkce.

Estetické hledisko bere chovatel v úvahu.

Dle exteriéru posuzujeme:

Ü Pohlavní příslušnost - důvod k vyřazení je asexualita, intersexualita

Ü Plemenná příslušnost

Ü Užitkový typ

Ü Zdravotní stav a konstituční typ

Ü Tělesná stavba a souladnost tvarů

Metody posuzování exteriéru:

Subjektivní

Ü Slovní popis zevnějšku

Ü Bodový systém

Ü Lineární popis

Objektivní

Ü Měření tělesných rozměrů

Účel:

Ü Charakteristika změn tělesné stavby

Ü Sledování změn (růst)

Ü Informace pro tvorbu životního prostředí zvířat

Zjišťování tělesné hmotnosti:

Ü Vážení

Ü Odhad měření

Zbarvení zvířat – významný znak zevnějšku zvířat pod genetickou kontrolou

Základní **mechanismy tvorby pigmentu** jsou stejné, pochopení principů zbarvení druhů a plemen vyžaduje prostudovat genetiku zbarvení každého druhu

Význam pigmentace zvířat

- Ü Estetický
- Ü Identifikace zvířete
- Ü Užitkovost (králík, ovce, kožešinová zvířata)

Zbarvení koní

- Ü Hnědák – hříva, ocas, spodky končetin černé
- Ü Ryzák – jiná barva

Označování zvířat – umožní identifikaci jedince a jeho nezaměnitelnost

Realizace:

- Ü U hospodářských zvířat dle plemenářského zákona
- Ü U zájmových chovů dle řádu chovatelské organizace

Požadavek:

- Ü Čitelnost
- Ü Trvanlivost
- Ü Jednoduchost provedení
- Ü Nepoškození kůže
- Ü Estetické hledisko

Označení zvířete:

- Ü **Dočasné** – označí zvíře na omezenou dobu a je odstranitelné z těla (barva, visačky, náušnice, křídelní značky aj.)
- Ü **Trvalé** – označí zvíře na celý život a je neodstranitelné (tetování, výžehy, vrubování, mikročip)

Snaha Evropské unie – Směrnice č.92/102/EEC

Cíl: zajistit spolehlivé a trvalé označení zvířat, informace o místu narození a pohybu zvířete po celý život
Implementace legislativy EU do plemenářského zákona ČR = zavedení centrální evidence zvířat

Povinnosti chovatele:

- Ü Označit určeným způsobem koně, skot, prasata, ovce, kozy
- Ü Předávat ústřední evidenci údaje o narození, druhu a pohlaví zvířat
- Ü Vést záznamy o počtech a přemísťování zvířat
- Ü Označit každé živé tele do 72 hod po narození 2 ušními známkami
- Ü Vést registr zvířat pro každou stáj a zaznamenat veškeré změny
- Ü Hlásit veškeré změny ve stádě do ústřední evidence 1x týdně